

D. Wismeijer, D. Buser and U. Belser, editors:

ITI Treatment guide: Volume 2: Loading protocols in implant dentistry; partially dentate patients

Med rask økning av tannleger som utøver implantatprotetik er det viktig med veiledere som legger standarder for behandlingen. International Team for Implantology (ITI) har tatt på seg oppgaven å lage en serie oppdaterte veiledere basert på internasjonale konsensuskonferanser. Den første boken diskuterte forskjellige forhold ved enkelt-tannserstatninger i den estetiske sonen, som overkjevens front i denne sammenheng ofte kalles. Det foreliggende volum 2 presenterer essensen av en protokoll om implantatbelastning fra en ITI Konsensuskonferanse i 2003. De øvrige 16 kapitler dokumenterer kasuistikker hvor mangel av tenner er behandlingssmessig løst med implantatprotetik. Boken blir dermed en blanding av en lærebok og et kirurgisk/protetisk atlas.

Boken er rikt illustrert og bildematerialet er av ypperste klasse. Tekstene er korte og konsise, med vekt på planlegging ut fra belastningsprotokollen. Viktigheten av nært samarbeid mellom kirurg, protetiker og tanntekniker gjennom hele behandlingssekvensen poengteres. Det innføres et begrep nevnt SAC (Straightforward, Advanced, Complex). Dette er en klassifisering om behandlingens totale vanskelighetsgrad og kan være en god hjelp til den mer uerfarne kliniker. Her fremgår i tabellform de enkle behandlinger og behandlinger med større utfordringer og kanskje mer usikre resultater.

I en tid hvor det meste haster og erfaringsmessige prinsipper om implantatbelastning rokkes, er det godt at en bok som dette dokumenterer hva vi vet om belastning og hva som fremdeles må ansees som eksperimentell behandling. Boken er en verdifull guide i avgjørelse om direkte belastning, tidlig belastning eller kanskje følge prinsippene om senere belastning. Det kan konkluderes med at

boken er et hendig og tiltalende planleggingsatlas for både kirurg og protetiker.

Knut Tornes

Berlin: Quintessence Publishing Co. Ltd.; 2008. 168 sider. ISBN: 978-3-938947-12-8.

W. R Laney, editor-in-chief:

Glossary of oral and maxillofacial implants

Når nye behandlingsteknikker etableres seg, skapes og lages nye ord og begreper, som skal beskrive teknikker, materialer, instrumenter og ikke minst biologiske prosesser. Disse ordene lånes og tilpasses fra lignende behandlingsprosedyrer, f.eks. fra patologien eller industrien, men også helt nye uttrykk oppstår. Hvem i Norge hadde hørt om fikstur og distanse for implantatbehandling mer eller mindre ble innført fra Sverige for ca. 20 år siden? Internasjonalt utgjør nå implantatbehandling en stor del av odontologien, så vel klinisk som forskningsmessig. Dette har ført til et sterkt ønske fra klinikere, forskere, spesialistforeninger og tidsskriftsredaktører verden over om harmonisering av terminologien innen dette fagområdet. International Team for Implantology (ITI) sammen med rekke implantatorganisasjoner har initiert William R. Laney, som er professor emeritus ved Mayoklinikken i USA, samt mangeårig redaktør av International Journal of Dental Implants, til å lage en ordbok for implantologi. Med seg har han fått en rekke medredaktører fra USA og Europa. Skandinavia er representert med Erik Hjørtning-Hansen.

Av 5000 ord i litteraturen som omhandler forhold ved implantater, har forfatterne plukket ut ca. 2000 som er funnet aktuelle for å inngå i en heller spesialisert ordbok. Grensene for hva som skal være med eller utelates, har vært vanskelig. Hvorfor nevnes aids, mens mange andre, i denne sam-

menheng like relevante sykdommer, ikke er tatt med? osv. Mange slike spørsmål reiser seg ved gjennomlesning. Men resultatet er likevel en ganske hendig ordbok med mange og gode illustrasjoner. Boken er ryddig, lett å finne frem i og kvaliteten på papir, trykk og bilder er av ypperste klasse. Det er også gitt plass til en referanse-liste og en oversikt over produsenter av tannimplantater. I en lomme bak i boken er det også vedlagt en CD-ROM, grei for overføring av ordboken til PCen.

Har vi så bruk for en ordbok, som bare dekker ett område av odontologien? Meg bekjent har vi ingen omfattende ordbok i odontologi generelt, men er henvisning til medisinske ordbøker. På Internett er det imidlertid mange «Dental Glossary», som gir svar på det meste. Inneholder denne boken ord og uttrykk som ikke for eksempel Wikipedia kan hjelpe til med? Jeg tok en del stikkprøver fra boken, samtlige ble besvart gjennom Internetteleksikonet. Dette er nok bokens dilemma, at Internett fanger opp ord og uttrykk og fornyer seg kontinuerlig. Norske ord og uttrykk vil heller ikke standardiseres ved en enkeltspråklig ordbok. Definisjoner i bøker i et dynamisk behandlingsfelt blir lett akterutseilt. Men akkurat i dag er dette en oppdatert, fin ordbok til kontoret for alle som bedriver tannimplantatvirksomhet.

Knut Tornes

Berlin: Quintessence Publishing Co. Ltd.; 2008. 199 s. ill., CD-ROM i lomme. ISBN-13: 978-3-938947-00-5

Martin Kelleher: Dental Bleaching

Denne boken inngår som nr. 38 i Quintessentialserien om «Operative Dentistry». Bokens forfatter arbeider ved Kings College i London. Han er også en erfaren praktiker med spesialistutdannelse. Forfatteren henvender

seg til praktiserende tannleger og studenter, og boken er bygget opp som en liten lærebok med ni oversiktlig kapitler og svært mange illustrative kliniske bilder.

Den starter med å forklare hva som skjer kjemisk når misfarget tannsubstans blekes, og sikkerheten ved bruk av blekemidler i munnhulen blir omtalt. Videre tar forfatteren for seg indikasjoner for tannlegestyrte hjemmebleking. Teknikken og utforming av skjeen forklares nøye.

Avitale, misfargede fronttenner er behandlet i et eget kapittel. Det er flere måter å bleke disse på, og her beskrives også teknikker som vanligvis ikke brukes her i landet.

Problemer ved bleking av tenner med spesielle, vanskelige misfarginger blir også diskutert. Vi lærer om årsaker til slike fargeforandringer og viktigheten av riktig diagnose.

Videre er teknikken ved klinikkbleking og denne metodens fordeler og ulemper beskrevet. Eventuell bruk av

lys og varme diskuteres. Blekeprodukter som pasienter i mange land kan kjøpe over disk, bruk og effekt av disse, samt mulige problemer tas også opp.

Forfatteren stiller så de vanligste spørsmålene vi pleier å få av pasienter. Disse besvares på en enkel måte og kan således lette den praktiserende tannleges diskusjon med pasienten. Skriftlig informasjon til pasienten som tannlegen bør utarbeide blir også tatt opp. Det siste kapittelet diskuterer komplikasjoner ved bleking, og noen kontraindikasjoner blir så vidt berørt.

Boken er skrevet på lettlest engelsk, og den er oversiktlig og rask å slå opp i. Formatet er litt større enn A-5, med stive permer og god papirkvalitet. Hvert kapittel starter med et klart formulert læringsmål og slutter med en referanseliste. De mange kliniske fargebildene er illustrative og tjener som gode eksempler på hva som er mulig å oppnå. Behandlingen som forfatteren anbefaler, er på de aller fleste

områder i tråd med det vi underviser ved Det odontologiske fakultet i Oslo. Tidsperspektivet ved bleking og mengde blekemateriale kan avvike noe fra det vi er vant til å anbefale her i landet, og vi blir også presentert for enkelte detaljer ved behandlingen som er uvant for oss. Det eneste jeg savner er et litt mer utdypende kapittel om kontraindikasjoner.

Etterspørselen etter estetisk tannbehandling, og spesielt bleking, er som kjent fremdeles økende. Noen tilsvarende bok om dette populære emnet tror jeg ikke er på markedet. Den koster dessuten ikke mer enn ca. 300 kroner, og boken kan absolutt anbefales til alle tannleger og studenter som vil vite mer om bleking.

Nina Rygh Thoresen

London: Quintessence Publishing Co. Ltd.; 2008. 127 sider, 181 illustrasjoner, 4 tabeller. ISBN: 978-1-85097-131-3